

Sygn. akt III RC 131/22

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2023r.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie :

Przewodniczący : sędzia Rafał Agaciński

Protokolant : st. sekr. sąd. Anna Domagalska

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2023r. w Wągrowcu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich A. J. (1) i A. J. (2) reprezentowanych przez matkę J. S.

przeciwko R. J.

o podwyższenie alimentów

1. zasądza od pozwanego R. J. na rzecz małoletniej powódki A. J. (1) podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie po 930 zł (dziewięćset trzydzieści złotych) miesięcznie oraz na rzecz małoletniej powódki A. J. (2) podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie po 780 zł (siedemset osiemdziesiąt złotych) miesięcznie, łącznie 1710 zł (tysiąc siedemset dziesięć złotych) miesięcznie, począwszy od dnia 18.07.2022r. płatne z góry do 15 - tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat, do rąk matki małoletnich powódek J. S. w miejsce alimentów ustalonych ugodą sądową z dnia 1.12.2015r. w sprawie III RC 204/15/1 tut. Sądu utrzymanych w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny w P. z dnia 30.11.2017r. w sprawie XIV C 1234/15,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
3. nie obciąża pozwanego kosztami procesu,
4. odstępuje od obciążenia małoletnich powódek kosztami sądowymi,
5. wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Rafał Agaciński

Sygn. akt III RC 131/22

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19.04.2023 r.

Pozwem złożonym w dniu 18.07.2022 r. przedstawicielka ustawowa małoletnich powódek wniosła o zasądzenie od pozwanego R. J. podwyższonej renty alimentacyjnej w kwocie po 1.100 zł miesięcznie na rzecz małoletniej A. J. (1)

i w kwocie po 1.000 zł miesięcznie na rzecz małoletniej A. J. (2), płatnych z góry do 15-tego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat i to w miejsce renty alimentacyjnej zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny wydanym dnia 30.11.2017r. w sprawie sygn. akt XIV C 1234/15 oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletnich powódek kosztów procesu. Jednocześnie w pozwie zawarto wnioski o udzielenie zabezpieczenia roszczenia, poprzez zobowiązanie pozwanego do uiszczania na rzecz małoletnich powódek tymczasowej renty alimentacyjnej na czas trwania postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że od czasu poprzedniego ustalenia wysokości renty alimentacyjnej należnej małoletnim od ich ojca upłynęło 7 lat, gdyż w wyroku rozwodowym z dnia 30.11.2017 r., utrzymane zostały alimenty w wysokości ustalonej ugodą, zawartą przez rodziców małoletnich powódek dnia 01.12.2015r. przed Sądem Rejonowym w Wągrowcu w sprawie sygn. akt III RC 204/15/1. W tym czasie nastąpiła istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb dzieci i wysokości kosztów ich zaspokojenia, co związane jest z naturalnym rozwojem małoletnich oraz ogólnym wzrostem cen towarów i usług. Obecnie córki pozwanego zamieszkują wraz z matką i jej córką pochodzącą z drugiego związku małżeńskiego, w wynajmowanym mieszkaniu. Miesięczne koszty utrzymania małoletniej A. wynoszą 1.993 zł, a małoletniej A. – 2.275 zł. Przedstawicielka ustawowa małoletnich zatrudniona jest w firmie (...) Sp. z o.o., na stanowisku operatora maszyn i otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości średnio 3.300 zł netto miesięcznie. Nadto J. S. podniosła, że to na niej spoczywa obowiązek dokładania osobistych starań o wychowanie i utrzymanie małoletnich.

Postanowieniem z dnia 24.08.2022 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RC 131/22 Sąd Rejonowy w Wągrowcu udzielił zabezpieczenia roszczenia na czas trwania procesu poprzez zobowiązanie pozwanego R. J. do uiszczania na rzecz małoletniej powódki A. J. (2) tymczasowej podwyższonej renty alimentacyjnej w kwocie po 800 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniej powódki A. J. (1) tymczasowej podwyższonej renty alimentacyjnej w kwocie po 940 zł miesięcznie, łącznie 1.740 zł miesięcznie, począwszy od dnia 18.07.2022 r. płatnych z góry do 15 - tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat do rąk matki małoletnich powódek J. S. i to w miejsce alimentów ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Wągrowcu dnia 01.12.2015 r. w sprawie sygn. akt III RC 204/15/1 utrzymanych w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. wydanym dnia 30.11.2017 r. w sprawie sygn. XIV C 1234/15, w pozostałym zakresie wniosków o udzielenie zabezpieczenia oddalając.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł pozwany R. J. wnosząc o jego uchylenie lub ograniczenie do kwoty podwyższonej po 50 zł na rzecz każdej z małoletnich powódek oraz o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego orzeczenia wskazując, że nie unikał nigdy kontaktów z córkami, jest dobrze zorientowany w ich potrzebach oraz faktycznych kosztach utrzymania oraz starał się zawsze terminowo wywiązywać z obowiązkułożenia na nie alimentów. Pozwany podniósł, że małoletnia A. otrzymuje wynagrodzenie za praktyczną naukę zawodu w kwocie po 200 zł miesięcznie, z opieki psychologa może korzystać bezpłatnie w szkole, a podręczniki do nauki szkolnej są udostępniane przez szkołę nieodpłatnie. Dalej pozwany podniósł, że utrzymuje się z wynagrodzenia w wysokości 2.363,56 zł i po uiszczeniu alimentów oraz własnych kosztów utrzymania nie pozostają mu żadne środki które mógłby przeznaczyć na małoletnie powódki.

Postanowieniem z dnia 28.09.2022 r., sygn. akt III RC 131/22 tut. Sąd oddalił wniosek pozwanego o wytrzymanie wykonania postanowienia z dnia 24.08.2022 r.

Postanowieniem wydanym dnia 24.10.2022 r. w sprawie sygn. akt III RCz 31/22 Sąd Rejonowy w Wągrowcu oddalił zależnie poziomie R. J. z dnia 27.09.2022r. na postanowienie o zabezpieczeniu z dnia 24.08.2022r. w sprawie sygn. akt III RC 131/22.

W toku rozprawy z dnia 01.02.2023 r. R. J. podtrzymał stanowisko wyrażone z zażaleniu z dnia 27.09.2022r.

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletnie A. J. (1) ur. (...) i A. J. (2) ur. (...) są córkami pochodzącymi ze związku małżeńskiego R. J. i J. S. (poprzednio J.), rozwiązanego wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. z dnia 30.11.2017 r., sygn. akt XIV C 1234/15. Na mocy tego orzeczenia R. J. zobowiązany został do łożenia na rzecz małoletnich córek alimentów w kwotach ustalonych ugodą zawartą pomiędzy pozwanym i J. S. dnia 01.12.2015 r., sygn. akt III RC 204/15/1 przed Sądem Rejonowym w Wągrowcu, tj. w kwocie po 700 zł miesięcznie na rzecz małoletniej A. J. (1) i w kwocie po 600 zł miesięcznie na rzecz małoletniej A. J. (2). Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi powierzono matce małoletnich, pozostawiając pozwanemu prawo do współdecydowania. Uregulowane zostały także kontaktu pozwanego z małoletnimi córkami.

Wyrokiem z dnia 26.07.2018 r., sygn. akt III RC 84/18/3 Sąd Rejonowy w Wągrowcu oddalił powództwo R. J. przeciwko małoletnim A. i A. rodz. J. o obniżenie alimentów.

Postanowieniem z dnia 06.12.2018 r., sygn. akt III Nsm 148/18 Sąd Rejonowy w Wągrowcu dokonał zmiany wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. z dnia 30.11.2017 r. w sprawie o sygn. XIV C 1234/15 ograniczając władzę rodzicielską uczestniczki J. S. nad małoletnimi A. i A. rodz. J. poprzez nadzór kuratora sądowego oraz zmieniając sposób uregulowania kontaktów R. J. z jego małoletnimi córkami.

W czasie trwania poprzedniej sprawy o alimenty w 2015 r. małoletnie pozwane zamieszkiwały wraz z matką w wynajmowanym mieszkaniu w (...), którego koszty utrzymania wynosiły 1.234 zł. Małoletnia A. miała 3 lata i uczęszczała do przedszkola, natomiast małoletnia A. miała 9 lat i była uczennicą szkoły podstawowej. Starsza z córek pozwanego posiadała orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w związku z niedosłuchem obu uszu, konieczne było noszenie przez nią aparatów słuchowych, przyjmowała na stałe leki oraz pozostawała pod opieką laryngologa u którego odbywała odpłatne wizyty raz na dwa tygodnie. Na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej A. niezbędna była kwota około 1.150 zł miesięcznie, a małoletniej A. kwota około 1.260 zł miesięcznie. Nadto J. S. ponosiła także wydatki na opłacenie opiekunki dla małoletnich w wysokości 1.000 zł miesięcznie. Matka małoletnich, z zawodu technik ekonomista, pracowała w systemie –zmianowym jako szwaczka w firmie (...) Ltd. Sp. z o.o. w R. i z tego tytułu osiągała dochód w kwocie 2.240 zł miesięcznie. R. J., który z zawodu był stolarzem meblowym, posiadał doświadczenie jako pracownik budowlany oraz kierowca kat. B i C, w 2015 r. zatrudniony był jako pracownik reklamy w firmie (...) i z tego tytułu uzyskiwał dochód w kwocie średnio 2.895,28 zł netto. Pozwany zamieszkiwał wraz z babcią w mieszkaniu własnościowym, które otrzymał od niej na podstawie umowy darowizny.

Dnia 02.02.2018 r. J. S. zawarła związek małżeński z D. S. (1), który następnie rozwiązany został wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w P. z dnia 03.11.2022 r. sygn. akt XIV C 609/22. W orzeczeniu tym wykonywanie władzy rodzicielskiej nad wspólną małoletnią córką małżonków D. S. (2) ur. (...), powierzono matce, pozostawiając ojcu prawo współdecydowania o ważniejszych sprawach dziecka, regulującej jego kontakty z małoletnią oraz zobowiązując go do łożenia na rzecz córki alimentów w kwocie po 1.400 zł miesięcznie.

Obecnie małoletnie powódki zamieszkują wraz z matką, swoją przyrodnią siostrą D. S. (2) oraz bratem J. S. w wynajmowanym mieszkaniu w (...). Średnie miesięczne koszty utrzymania lokalu wynoszą około 2.450 zł, w tym czynsz najmu, ogrzewanie gazowe, prąd, woda, Internet, TV i abonamenty telefoniczne oraz wywóz odpadów komunalnych. Udział każdej z małoletnich w tych wydatkach wynosi około 490 zł miesięcznie.

A. J. (1) ma niespełna 17 lat i jest uczennicą I klasy Szkoły Branżowej w W.. W ramach nauki małoletnia przez 2 dni w tygodniu chodzi do szkoły, a przez 3 dni odbywa praktyczną naukę zawodu w sklepie w (...), uzyskując z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości około 260 zł miesięcznie. Do szkoły A. dojeżdża pociągiem. Małoletnia pozostaje pod opieką psychiatry i psychologa, u których wizyty odbywa prywatnie, średnio raz w miesiącu, przyjmuje na stałe leki, a nadto uczęszcza na kółko taneczne. Średnie miesięczne koszty zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb A. wynoszą 1.950 zł, w tym: udział w kosztach utrzymania mieszkania - 490 zł, wyżywienie - 500 zł, ubranie i obuwie - 150 zł, środki czystości i higieny oraz kosmetyki - 100 zł, leki i wizyty lekarskie - 370 zł, wydatki szkolne, materiały edukacyjne, wycieczki, bilety - 240 zł, rozrywka - 50 zł, paliwo - 50 zł. Natomiast A. J. (2) ma niespełna 13 lat, uczęszcza do IV klasy szkoły podstawowej w J. i nie posiada żadnych szczególnych wymagań w zakresie żywienia, leczenia czy

higieny, a średnie miesięczne koszty zaspokojenia jej usprawiedliwionych potrzeb wynoszą 1.420 zł, w tym: udział w kosztach utrzymania mieszkania - 490 zł, wyżywienie - 500 zł, ubranie i obuwie - 150 zł, środki czystości i higieny oraz kosmetyki - 80 zł, leki i wizyty lekarskie - 50 zł, wydatki szkolne, materiały edukacyjne, wycieczki - 50 zł, rozrywka - 50 zł, paliwo - 50 zł.

Na rzecz małoletnich powódek J. S. pobiera świadczenie wychowawcze 500 + w wysokości po 500 zł miesięcznie na każdą z nich, świadczenie z programu (...) w wysokości 300 zł rocznie dla każdej z nich oraz zasiłek pielęgnacyjny na rzecz małoletniej A. w kwocie 215 zł miesięcznie.

J. S. zatrudniona jest na pełen etat w firmie (...) sp. z o.o. w R., a jej średnie miesięczne zarobki w okresie od czerwca 2022 r. do stycznia 2023 r. wyniosły 3.824 zł netto. Wynagrodzenie przedstawicielki ustawowej małoletnich powódek obciążone jest egzekucją komorniczą.

W 2018 r. R. J. wstąpił w związek małżeński z A. J. (3). Obecnie zamieszkuje wraz z nią oraz z jej niespełna 18-letnią córką J. J. (4) w lokalu stanowiącym jego własność. Żona pozwanego nie pracuje, przebywa na zasilku chorobowym, a na rzecz małoletniej córki pobiera rentę rodzinną. Lokal zajmowany przez pozwanego ogrzewany jest węglem i drewnem. Celem zakupu węgla na opał R. J. skorzystał z rządowego wsparcia w postaci jednorazowej wypłaty kwoty 3.000 zł oraz złożył wniosek o możliwość zakupu tego surowca po cenie rządowej 2.000 zł/1t. Średnie miesięczne koszty utrzymania lokalu wynoszą 1.140 zł, w tym prąd, woda, ogrzewanie (2 t. węgla i 8 m drewna), gaz butlowy, podatek od nieruchomości, wywóz odpadów komunalnych, TV, Internet i abonamenty telefoniczne. R. J. choruje na nadciśnienie i cukrzycę i w związku z tym przyjmuje na stałe leki. Ojciec małoletnich powódek posiada samochód marki P. (...), rok prod. 2007, silnik diesla o poj. 1,6 i średnim spalaniu 7l/100km, z którego korzysta celem dojazdów do pracy. Średnie miesięczne usprawiedliwione koszty utrzymania pozwanego wynoszą 1.910 zł, w tym: udział w kosztach utrzymania mieszkania - 380 zł, wyżywienie - 600 zł, ubranie i obuwie - 100 zł, środki czystości i higieny - 50 zł, leki i leczenie - 80 zł, paliwo i utrzymanie samochodu - 700 zł.

Pozwany z zawodu jest stolarzem meblowym, a nadto posiada doświadczenie jako pracownik budowlany oraz kierowca kat. B i C, obecnie zatrudniony jest w firmie (...) - B. z siedzibą w C. jako kierowca-brukarz i uzyskuje z tego tytułu wynagrodzenie wysokości minimalnej płacy krajowej.

W okresie ostatnich 6 miesięcy Powiatowy Urząd Pracy w P. posiadał oferty pracy dla pracowników budowlanych oraz kierowców samochodów dostawczych za wynagrodzeniem od 3.010,00 zł do 5.000,00 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: odpisy aktów urodzenia /k. 4,5/; zeznania podatkowe J. S. /k. 6-9/; odpisy orzeczeń sądowych /k. 10-11, 12-14, 15, 37, 95, 96, 159-159v/; umowy, aneksy, rachunki, faktury, potwierdzenia zapłaty, rozliczenia, polisy, paragony przedłożone przez stronę powodową /k. 16-34, 161-162, 184-185/; odcinki płacowe J. S. /k. 35/; dane z systemu PESEL-SAD /k. 42-64/; informacje z PUP /k. 74, 76-80v, 82, 197, 216-220v, 223-223v/; okresowe zestawienie wynagrodzenia J. S. /k. 84-91, 201-210/; potwierdzenia przelewu wynagrodzenia R. J. /k. 123-125/; zeznania podatkowe, decyzje urzędowe, dokumentacja medyczna przedłożone przez R. J. /k. 169-179/; dokumentacja medyczna małoletniej A. J. (1) /k. 181-183/; okresowe zestawienie wynagrodzenia R. J. /k. 212-214/; a także zeznania J. S. /k. 163-164, 167- płyta CD, 231, 234- płyta CD/, zeznania R. J. /k. 164-165, 167- płyta CD, 231-232, 234- płyta CD / , zeznani świadka A. B. /k. 230-231, 234- płyta CD/; a także dokumenty zgromadzone w aktach sprawy SO w Poznaniu sygn. XIV C 1234/15 i aktach spraw SR w Wągrowca sygn. III RC 204/15/1, III RC 84/18/3, I. N. 148/18 i I. O. 2/19.

Zeznania przedstawicielki ustawowej małoletnich powódek J. S. nie wzbudziły wątpliwości Sądu, były bowiem jasne i logiczne, a nadto korelowały z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym. W szczególności za wiarygodne Sąd uznał zeznania matki małoletnich co do problemów zdrowotnych A., odbywania przez nią wizyt u psychiatry oraz psychologa, ich kosztów oraz konieczności kontynuowania leczenia małoletniej i to u dotychczasowych specjalistów, w tym zakresie korelowały one bowiem z zeznaniami świadka A. B.. Ustalając jednak częstotliwość wizyt małoletniej u każdego z tych specjalistów Sąd opierał się o cały zgromadzony w toku postępowania

materiał dowodowy. Wątpliwości Sądu nie wzbudziły także twierdzenia J. S. co do wysokości wynagrodzenia jakie małaletnia A. otrzymuje z tytułu praktycznej nauki zawodu, a także dojeżdżania przez nią do szkoły pociągiem.

Również zeznania pozwanego R. J. Sąd oceniał jako wiarygodne w przeważającej części, w tym co do stanu jego zdrowia, konieczności przyjmowania na stałe leków, stanu jego majątku ponoszenia wydatków na dojazdy do pracy, były one bowiem jasne i logiczne, a nadto korelowały z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym.

Zeznania świadka A. B. Sąd ocenił jako wiarygodne w całości. Świadek ten nie tylko jest osobą obcą dla stron postępowania, ale też jako psycholog miała bezpośrednią styczność z małaletnią A. na gruncie profesjonalnym, co pozwoliło jej dokonać wstępnej oceny stanu psychicznego małaletniej oraz stwierdzić czy wymaga ona dalszego leczenia.

Treść i autentyczność zebranych w sprawie dokumentów, przy uwzględnieniu wyżej opisanych uwag, nie wzbudziła wątpliwości Sądu, wobec czego uznano dokumenty za wartościowy dowód w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą roszczenia małaletnich powódek był art. 138 k.r.o., zgodnie z którym zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego można żądać jedynie w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokojenia potrzeb własnymi siłami. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o. należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowe i majątkowe stron oraz usprawiedliwione potrzeby uprawnionego.

Obowiązek alimentacyjny obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym.

Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci wynika z art. 133 § 1 k.r.o., w myśl którego rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiedni do jego wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie. Oznacza to, że im wyższy standard życia rodziców tym na wyższym poziomie powinni oni zaspokajać potrzeby dzieci i gwarantować zaspokojenie nie tylko potrzeb podstawowych, ale i potrzeb na wyższym poziomie. Ponadto ustawodawca w § 2 art. 135 k.r.o. przewidział możliwość wykonania obowiązku alimentacyjnego w całości lub części względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie także poprzez osobiste starania o jego utrzymanie lub wychowanie. W tym wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (por. teza IV i VII uchw. SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988r., nr 4, poz. 42 oraz orz. SN z 10.10.1969 r. III CRN 350/69, OSNCP 1970, nr 2, poz. 15).

W przypadku opóźnienia w zapłacie przez zobowiązanego świadczeń alimentacyjnych na rzecz uprawnionego, temu ostatniemu przysługuje nadto roszczenie o odsetki ustawowe za opóźnienie w oparciu o art. 481 § 1 i 2 k.c.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności Sąd zważył, że od poprzedniego ustalenia wysokości alimentów upłynęło de facto ponad 7 lat, gdyż w swym wyroku z dnia 30.11.2017 r., sygn. akt

XIV C 1234/15 Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. ustalił rentę alimentacyjną należną małoletnim powódkom od ich ojca na takim samym poziomie, na jakim świadczenia te zostały ustalone w ugodzie zawartej dnia 01.12.2015 r. w sprawie sygn. akt III RC 204/15/1, przed tut. Sądem. Od tamtego czasu istotnej zmianie uległa zaś zarówno sytuacja małoletnich powódek, jak i pozwanego. Małoletnia A., która poprzednio miała 9 lat i uczęszczała do szkoły podstawowej, jest już 16-letnią uczennicą I klasy szkoły branżowej, a A. która miała 3 lata i uczęszczała do przedszkola, ma lat 12 i uczęszcza do IV klasy szkoły podstawowej. Oczywiście jest zatem, że zmianie uległ zarówno zakres usprawiedliwionych potrzeb dzieci, jak i wysokość kosztów ich zaspokojenia, co związane jest z naturalnym rozwojem małoletnich, a także powszechnym wzrostem cen popularnych towarów i usług. Niewątpliwie w tak długim okresie czasu nastąpiła także istotna zmiana w sytuacji pozwanego, w szczególności w zakresie jego możliwości zarobkowych. Wskazuje na to już sam fakt, że w 2015 r. kiedy rodzice małoletnich zawierali przed Sądem Rejonowym w Wągrowcu ugodę co do wysokości renty alimentacyjnej należnej małoletnim powódkom od ich ojca, minimalne wynagrodzenie krajowe wynosiło 1.750 zł, obecnie zaś jest to kwota 3.490 zł brutto miesięcznie.

Mając zatem na uwadze powyższe należało uznać, że nastąpiła zmiana okoliczności w rozumieniu art. 138 k.r.o. uzasadniająca ponowne ustalenie wysokości renty alimentacyjnej należnej małoletnim powódkom.

Ostatecznie, w oparciu o cały zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy Sąd uznał, że na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej A. niezbędna jest kwota 1.920 zł miesięcznie, a małoletniej A. 1.420 zł miesięcznie. Ustalając wysokość wydatków na wyżywienie i zakup środków higieny i czystości dla każdej z małoletnich Sąd miał na uwadze, że obie powódki są już nastoletnimi dziewczynkami, przez co ich potrzeby w zakresie higieny i pielęgnacji są szersze niż w przypadku młodszych dzieci oraz, że wychowują się w 5-osobowym gospodarstwie domowym, a jak powszechnie wiadomo, jednostkowe wydatki na wyżywienie w kilkusobowej rodzinie są co do zasady niższe niż w jednoosobowych gospodarstwach domowych. Nadto strona powodowa nie podniosła, jakoby którakolwiek z małoletnich powódek posiadała szczególne wymagania czy to w zakresie pielęgnacji czy wyżywienia. Z drugiej jednak strony Sąd uwzględnił zarówno aktualne ceny popularnych towarów jak i wiek małoletnich powódek, ich usprawiedliwione potrzeby, a także własną wiedzę i doświadczenie posiadane w związku z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych. W kosztach utrzymania małoletniej A. Sąd uwzględnił nadto wydatki na prywatne wizyty u psychiatry i psychologa, a także na zakup leków. Jak bowiem ustalono, małoletnia nie tylko korzysta z pomocy obu tych specjalistów, ale też konieczna jest by kontynuowała leczenie i to u tych samych lekarzy, do których obecnie uczęszcza. Okoliczności te wynikają wprost z zeznań świadka A. B., u której małoletnia A. była na bezpłatnej wizycie. Świadek wskazała, że A. choruje i potrzebuje pomocy, jednak podczas ich spotkania, małoletnia nie chciała z nią rozmawiać i cały czas płakała. Matka małoletniej zeznała natomiast, że A. nawiązała porozumienie z psychologiem E. M., do której uczęszcza prywatnie i zaufała jej na tyle, że mówi jej o swoich problemach. W ocenie Sądu zdrowie małoletniej jest wartością nadrzędną i należy podjąć wszelkie kroki by zapewnić jej potrzebną pomoc, nawet jeśli wiąże się to z koniecznością ponoszenia dodatkowych wydatków. Ze zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego wynika, że każdorazowy koszt wizyty u psychologa to 100 zł, a u psychiatry 220 zł, zaś w ostatnich miesiącach małoletnia odbywa średnio jedną wizytę w miesiącu u psychologa i jedną wizytę w miesiącu u psychiatry. Dlatego w kosztach utrzymania A. Sąd uwzględnił koszty jej leczenia w łącznej wysokości 370 zł miesięcznie, w tym 100 zł miesięcznie na wizyty u psychologa, 220 zł miesięcznie na wizyty u psychiatry oraz 50 zł miesięcznie na zakup leków. Sąd nie znalazł natomiast podstaw do uwzględnienia takich wydatków w kosztach utrzymania małoletniej A. i w związku z tym wydatki na jej leczenie ustalił na kwotę 50 zł miesięcznie tytułem zakupu leków na sezonowe infekcje, witamin i suplementów. Sąd nie miał także wątpliwości, że matka małoletnich ponosi wydatki w związku z uczęszczaniem przez dziewczęta do szkoły. Co prawda, J. S. otrzymuje na rzecz każdej z małoletnich kwotę 300 zł rocznie z programu (...) na zakup wyprawki, jednak godzi się zauważyć, że podręczniki do nauki są darmowe tylko na poziomie szkoły podstawowej, w szkole branżowej rodzice muszą kupić dzieciom podręczniki z własnych środków. Nadto nie wzbudziło wątpliwości Sądu, że J. S. ponosić musi na rzecz małoletnich wydatki z tytułu opłacania składek szkolnych np. na radę rodziców czy składek na ubezpieczenia, a także dokonuje w ciągu roku szkolnego zakupu artykułów papierniczych w celu uzupełnienia wyprawki. Wszystkie te wydatki generują zaś dodatkowe koszty, ponad otrzymywaną od państwa kwotę 300 zł. Sąd miał także na uwadze, że choć matka małoletnich nie wykazała ponoszenia jakichkolwiek konkretnych wydatków na opłacenie wycieczek szkolnych swoich córek, to jednak

powszechnie wiadomo jest, że tego typu wyjazdy są organizowane, a zatem wydatki z tego tytułu również zasługują na uwzględnienie w kosztach utrzymania dzieci. Ustalając koszty związane z edukacją i uczęszczaniem przez małoletnie do szkoły Sąd opierał się o wiedzę i doświadczenie posiadane w związku z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych. Godzi się także zauważyć, że do wydatków szkolnych małoletniej A. Sąd dodatkowo uwzględnił koszt biletu miesięcznego w wysokości 68 zł miesięcznie. Małoletnia zamieszkuje bowiem w (...) a do szkoły uczęszcza w W.. Nie ma wątpliwości, że musi do niej jakoś dojeżdżać. Za usprawiedliwione Sąd uznał ponoszenie wydatków na zapewnienie małoletnim rozrywki, w postaci wyjść do kina, zajęć tanecznych, spotkań ze znajomymi itp. niewątpliwie bowiem ponoszenie takich wydatków jest wskazane dla zapewnienia małoletnim odpowiedniego rozwoju społecznego, kulturalnego czy fizycznego. Mając jednak na uwadze stopę życiową rodziców małoletnich, koszty te nie powinny przekroczyć kwoty 50 zł miesięcznie w przypadku każdej z powódek. Wreszcie w ocenie Sądu każdą z małoletnich obciąża udział w kosztach zakupu paliwa w wysokości 50 zł miesięcznie w związku z koniecznością dowożenia ich przez matkę do szkoły czy do lekarzy lub do znajomych, a także udział w wysokości 1/5 tych wydatków mieszkaniowych, gdyż wraz z małoletnimi A. i A. zamieszkuje również córka J. S. z jej kolejnego związku, a także jej brat, przy czym ustalając wysokość kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego Sąd opierał się o dołączone do pozwu dokumenty, a także materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania prowadzonego przed tut. Sądem w sprawie sygn. akt III RC 31/22, w postaci rachunków za prąd za okres 2 miesięcy na kwotę ok. 630 zł oraz rozliczenie opłaty za wodę za okres 2 miesięcy na kwotę 516 zł, natomiast biorąc pod uwagę stopę życiową małoletnich powódek i jej rodziców, koszty związane z opłaceniem TV i Internetu Sąd uznał za usprawiedliwione jedynie do kwoty 150 zł miesięcznie.

W pozostałym zakresie wydatki wskazywane w pozwie nie zostały uwzględnione w usprawiedliwionych kosztach utrzymania żadnej z małoletnich powódek albowiem ich ponoszenie nie zostało udowodnione ani co do wysokości ani co do zasady.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, w zakresie w jakim dochody z majątku dziecka nie wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek ten obciąża rodziców małoletnich w stopniu uzależnionym od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców (art. 135 § 1 k.r.o. oraz art. 129 § 2 k.r.o.).

Jak wskazano wcześniej usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej A. niezbędna wynoszą 1.920 zł miesięcznie, a małoletniej A. 1.420 zł miesięcznie.

Jest bezsporne, że małoletnia A. z uwagi na wiek, nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić własnych potrzeb. W toku postępowania ustalono jednak, że małoletnia A. uzyskuje już własny dochód w postaci wynagrodzenia za pracę wykonywaną w związku z odbywaniem praktycznego przyuczenia do zawodu, w wysokości 260 zł miesięcznie. W takim zakresie winna ona zatem samodzielnie pokryć koszty swojego utrzymania (art. 91 § 1 krio oraz art. 133 § 1 in fine krio). W pozostałym części, tj. w kwocie 1.690 zł, wydatki te obciążają oboje rodziców.

Matka małoletnich powódek częściowo realizuje swój obowiązek alimentacyjny wobec dzieci poprzez osobiste staranie o ich utrzymanie i wychowanie. Mając jednak na uwadze wiek małoletnich, fakt że uczęszczają one do szkoły, J. S. winna również pieniądze partycypować w kosztach utrzymania córek. Przedstawicielka ustawowa małoletnich powódek pobiera świadczenie wychowawcze 500+ na troje dzieci w łącznej kwocie 1.500 zł miesięcznie, zasiłek pielęgnacyjny na rzecz małoletniej A. w kwocie 215 zł miesięcznie (przy czym zgodnie z art. 135 § 3 krio świadczenia 500+ i z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego nie mają wpływu na wysokość obowiązku alimentacyjnego rodziców), a na zaspokojenie potrzeb małoletniej D. S. (2) otrzymuje alimenty w kwocie 1.400 zł miesięcznie. Nadto jednak J. S. zatrudniona jest na pełen etat w firmie (...) sp. z o.o. w R., a jej średnie miesięczne wynagrodzenie z tego tytułu wyniosło w okresie od czerwca 2022 r. do stycznia 2023 r. - 3.824 zł netto. W tych okolicznościach Sąd uznał, że możliwości zarobkowe J. S. w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o. oscylują w granicach co najmniej kwoty 3.824 zł netto miesięcznie. Z uzyskiwanych przez siebie środków winna ona zaś, zgodnie z zasadą równej stopy życiowej, pokrywać swoje usprawiedliwione potrzeby orazłożyć na utrzymanie wszystkich swoich małoletnich dzieci.

Jest oczywiste, że także pozwany, będąc świadomy ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem dzieci powinien w pełni wykorzystać swoje możliwości zarobkowe i majątkowe oraz w sposób odpowiedni gospodarować posiadanymi środkami. Nadto zaznaczyć należy, iż obowiązek łżenia na zaspokojenie potrzeb dzieci jest obowiązkiem szczególnym, którego realizacja powinna wyprzedzać wszelkie inne zobowiązania, czemu ustawodawca niejednokrotnie dał wyraz w przepisach. Zgodnie z przyjętą linią orzecniczą dzieci mają w każdej sytuacji prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. Oznacza to, iż oboje rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne, w których sami żyją (por. uch. SN z 16.12.1987 - III CZP 81/86 - OSNC 1988, z. 4 poz. 42).

W toku postępowania ustalono, że pozwany zatrudniony jest w firmie (...) - B. z siedzibą w C. jako kierowca-brukarza i uzyskuje z tego tytułu wynagrodzenie wysokości minimalnej płacy krajowej. Nadto jednak Sąd ustalił, że R. J. z zawodu jest stolarzem meblowym i posiada doświadczenie jako pracownik budowlany oraz kierowca kat. B i C. W okresie ostatnich 6 miesięcy Powiatowy Urząd Pracy w P. posiadał zaś oferty pracy dla pracowników budowlanych oraz kierowców samochodów dostawczych za wynagrodzeniem od 3.010,00 zł do 5.000,00 zł. Skoro zatem, jak wskazano wcześniej, pozwany zobowiązany jest w pełni wykorzystywać swoje możliwości zarobkowe i majątkowe, a możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody, Sąd uznał, że możliwości zarobkowe pozwanego w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o. oscylują w granicach kwoty 5.000 zł brutto miesięcznie, czyli około 3.730 zł netto miesięcznie. Zdaniem Sądu obecnie pozwany nie wykorzystuje bowiem w pełni swoich możliwości zarobkowych. R. J. zatrudniony jest obecnie w firmie posiadającej swoją siedzibę w C. i w związku z tym codziennie dojeżdża tam ze swojego miejsca zamieszkania. Jak zaś wynika z informacji udzielonych przez PUP w P., posiada on możliwość podjęcia znacznie lepiej płatnej pracy, niż tą którą wykonuje obecnie. Nic nie stoi zaś na przeszkodzie by zmienił miejsce zatrudnienia, tym bardziej że i tak codziennie dojeżdża do C. i ponosi w związku z tym koszty. Mając świadomość konieczności łżenia na utrzymanie małoletnich dzieci winien on zaś w pełni wykorzystać swoje możliwości zarobkowe i majątkowe.

Z takich dochodów pozwany, według zasady równej stopy życiowej, winien pokrywać usprawiedliwione koszty własnego utrzymania, oraz przyczyniać się do zaspokojenia potrzeb małoletnich dzieci. W toku postępowania ustalono, że poza małoletnimi powódkami pozwany nie posiada na swoim utrzymaniu innych osób, obecnie zamieszkuje we własnościowym mieszkaniu wraz z żoną A. J. (3) i jej córką J. J. (4), a jego usprawiedliwione koszty utrzymania oscylują w granicach kwoty 1.910 zł miesięcznie. Sąd miał przy tym na uwadze, że R. J. nie posiada żadnych szczególnych wymagań w zakresie żywienia, pielęgnacji czy higieny, chorują jednak na nadciśnienie i cukrzycę, w związku z czym przyjmuje na stałe leki. Nadto wskazać należy, że wszelkie wydatki związane z utrzymaniem lokalu mieszkalnego, tj. podatek, rachunki za media, zakup opału itp. obciążają wszystkie zamieszkujące go osoby w częściach równych, a w toku postępowania ustalono, że pozwanany zamieszkuje wraz obecną żoną oraz jej córką. Koszty utrzymania zajmowanego przez nich lokalu dzielone zatem winny być na 3 osoby. Godzi się tu zauważyć, że wszystkie wydatki ponoszone na opłacania podatków, rachunków za media, zakup opału itp., przeliczane są w stosunku miesięcznym. Wreszcie podkreślić należy, że co do zasady pozwany nie jest zobowiązany do łżenia na utrzymanie córki swojej żony z jej poprzedniego związku, a przynajmniej obowiązek taki nie wynika z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zgodnie zaś z ustalonym w judykaturze podglądem, wszelkiego rodzaju zobowiązania finansowe, obciążające pozwanego z tytułu spłaty kredytów konsumenckich, nie są brane pod uwagę przy ustalaniu obowiązku alimentacyjnego, obciążającego go na rzecz małoletnich dzieci.

Mając zatem na uwadze, że możliwości zarobkowe pozwanego ustalone zostały na poziomie kwoty 3.730 zł netto miesięcznie, a koszty zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb na poziomie kwoty 1.910 zł miesięcznie Sąd uznał, że podwyższone alimenty w kwocie po 930 zł miesięcznie na rzecz małoletniej A. J. (1) i po 780 zł miesięcznie na rzecz małoletnia A. J. (2), leżą w granicach możliwości zarobkowych pozwanego. Alimenty te stanowią 55% całkowitych kosztów utrzymania każdej z małoletnich powódek. Obciążając R. J. obowiązkiem ponoszenia kosztów utrzymania małoletnich A. i A. w takim stopniu z jednej strony Sąd miał na uwadze, że pozwany w przeciwieństwie do matki małoletnich, nie sprawuje bezpośredniej pieczy nad córkami, a z drugiej strony, że z uwagi na swój wiek, małoletnie nie wymagają już tak intensywnej opieki, jak młodsze dzieci, a co za tym idzie ilość czynności opiekuńczo-wychowawczych

i czasu jaki matka małoletnich musi poświęcać na osobiste starania o ich wychowanie i utrzymanie córki jest również mniejsza.

W ocenie Sądu alimenty w ustalonej powyżej kwocie nie tylko odpowiadają zasadzie równej stopy życiowej rodziców i dzieci, ale też pozostają w zakresie możliwości zarobkowych pozwanego. Nawet bowiem po uiszczeniu każdego miesiąca kwoty łącznie 1.710 zł tytułem alimentów, pozostała do dyspozycji R. J. kwota, będzie wystarczająca dla pokrycia zgodnie z zasadą równej stopy życiowej jego usprawiedliwionych kosztów utrzymania.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w pkt 1 sentencji wyroku, w pozostałym zakresie oddalając powództwo o podwyższenie alimentów (pkt 2).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. i art. 102 k.p.c. i odstąpił od obciążenia pozwanego oraz małoletnich powódek kosztami procesu. Mając bowiem na uwadze obowiązek alimentacyjny, jakim obciążony został pozwany R. J. oraz konieczność zaspokojenia przez niego usprawiedliwionych potrzeb swojego utrzymania, a także fakt, że powódki są osobami małoletnimi i co do zasady nie dysponują dochodami z których mogłyby pokryć koszty procesu Sąd odstąpił od obciążania tymi kosztami którejkolwiek ze stron.

Uwzględniając charakter roszczenia alimentacyjnego i sytuację małoletnich powódek, na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1125 z póź. zm.), Sąd odstąpił od obciążenia ich pozostałymi kosztami sądowymi w części, w jakiej powództwo zostało oddalone, gdyż w przeciwnym wypadku zostałyby one ściągnięte z zasądzanego roszczenia.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w pkt 1, zasądzającym alimenty, nadano z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Rafał Agaciński